

Erfaringer med oppfølging av fagevaluering av biologi, medisin og helsefag 2010/2011

Norges forskningsråd organiserte i 2011 en evaluering av medisinsk, helse- og biofaglig forskning i Norge. Dette er den hittil største fagevaluering foretatt av Forskningsrådet og omfattet mer enn 4000 forskere med avlagt doktorgrad. Fagmiljøene ble vurdert av sju forskjellige panel. I tillegg utgjorde lederne av panelene en overordnet evalueringskomité.

Forskningsrådet oppnevnte i 2012 to oppfølgingsutvalg som skulle gi råd om tiltak basert på anbefalingene i evalueringsrapportene og tilbakemeldingene fra institusjonene. Det ene utvalget, [Nasjonalt oppfølgingsutvalg for humanmedisin og helsefag](#), dekket de humanmedisinske fagene som odontologi, biomedisin, klinisk medisin og helsefag (inkl. psykologi) i UoH-, sykehus- og instituttsektor (panel 2, 3, 4a og 4b, 5 og panel 6). Det andre utvalget, [Nasjonalt oppfølgingsutvalg for biologiske fag](#), dekket de biologiske fagene primært i de naturvitenskapelige forskningsmiljøene i UoH- og instituttsektor, herunder forskningsmiljøer innenfor veterinærfag og mattrygghet (panel 1, 2 og 3).

Under følger en kort oppsummering av [Forskningsrådets arbeid](#) med de tiltakene oppfølgingsutvalgene adresserte til Forskningsrådet i 2012. Noen av de implementerte tiltakene er en direkte konsekvens av oppfølging av fagevalueringen, mens arbeid med andre tiltak er et resultat av Forskningsrådets kontinuerlige arbeid med finansieringsvirksomheten og rådgiverrollen. Siden det er noen likhetstrekk mellom tiltakene som er foreslått av begge utvalgene, har vi valgt å presentere statusoversikten som én samlet oversikt.

Forskningsfinansiering

- Forslag om vekst til FRIPRO og FRIMEDBIO i det årlige budsjettforslaget fra Forskningsrådet til Kunnskapsdepartementet.
- Omlegging til ny programstruktur for medisin og helse i 2015 og innføring av porteføljestyre i 2019 har resultert i færre detaljerte utlysninger.
- Forslag om koordinert nasjonal finansiering av multisenterstudier: Forskningsrådet har samarbeidet med RHF-ene i to omganger: 1) HELSEFORSK-utlysning i 2016 og 2) NASATS-utlysning i 2014.

Karriereutvikling

- Forskningsrådet har gjennom utlysning av forskningsmidler i helsefagprogrammene og FRIPRO/FRIMEDBIO hatt fokus på å bygge opp forskergrupper på tvers av institusjoner nasjonalt og internasjonalt.
- Det ble i 2015 etablert en forskerskole innenfor bioinformatikk, biostatistikk og systembiologi (NORBIS).

- Forskningsrådet har ved enkelte utlysninger stilt krav til rekrutteringsstillinger i utlysninger av forskerprosjektmidler. I 2015 gikk Forskningsrådet bort fra rene postdoktorprosjekter for å rekruttere flere postdoktorstipendiater tilknyttet større forskningsprosjekter.
- Forskningsrådet innførte i 2013 finansieringsordningen "Unge forskertalenter" som har som mål å gi spesielt dyktige forskere gode rammebetingelser på et tidlig stadium i karrieren. Det ble i perioden 2013-2018 bevilget cirka 2 milliarder kroner til 298 prosjekter gjennom Unge forskertalenter, og summen bevilget har holdt seg relativt stabilt, i gjennomsnitt 330 mill. kroner.
- Samling av ressurser for å skape kjernemiljøer for kvalitativ forskningsmetodikk har vært etterspurt i utlysninger av midler i helsefagprogrammene, men det har aldri vært stilt som et krav i utlysningene.

Mobilitet og internasjonalisering

- FRIPRO innførte i 2015 et krav om utenlandsstipend på 3-12 mnd.
- Mobilitetsstipend ble innført i 2015.
- Opprettelse av nasjonale kontaktpersoner i EUs 7. rammeprogram. Videreføring og utvidelse i Horisont 2020 og Horisont Europa.

Infrastruktur

- Forskningsrådets Nasjonale satsing på forskningsinfrastruktur har siden oppstart i 2009 bevilget 6,2 mrd. kroner gjennom satsingen. For eksempel:
 - Biobank Norge (bbmri.no) har vært finansiert gjennom satsingen siden 2011.
 - Norwegian Clinical Research Infrastructure Network (NorCRIN) ble etablert i 2015 og har vært finansiert i to runder, i 2015 og i 2019.
 - PraksisNett - Praksisbasert forskningsnettverk i primærhelsetjenesten ble etablert i 2021 og finansieres av Norges forskningsråd og partnerne i prosjektet.
 - Helseanalyseplattformen, som Direktoratet for e-helse er ansvarlig for, gjennomføres i samarbeid med blant andre Forskningsrådet m.fl.

Ledelse og strategi

- Forskningsrådet innførte i 2008 Nærings-ph.d.-ordningen. Fra oppstart i 2008 til 2018 har Forskningsrådet finansiert 262 kandidater gjennom ordningen.
- Forskningsrådet innført i 2014 Offentlig sektor-ph.d. (OFFPHD) Fra oppstart til 2018 har Forskningsrådet finansiert 117 kandidater.

Klinisk forskning – ressurser og strategi

- Helse- og omsorgsdepartementet lanserte i 2021 Nasjonal handlingsplan for klinisk forskning. Forskningsrådet har gitt innspill i høringsrunden.